

DRAMA IN SCHOOL. AN EDUCATIONAL INITIATIVE FOR THE FUTURE

TEATRUL ÎN ȘCOALĂ. O INIȚIATIVĂ EDUCAȚIONALĂ PENTRU VIITOR

Sivia ROTTER, Ciprian NIȚIȘOR

Journal of Pedagogy, 2017 (2), 97 – 106

<https://doi.org/10.26755/RevPed/2017.2/97>

The online version of this article can be found at: <http://revped.ise.ro/category/2017-en/>

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Published by:

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

<http://www.ise.ro/>

Further information about *Revista de Pedagogie* – *Journal of Pedagogy* can be found at:

Editorial Policy: <http://revped.ise.ro/editorial-policy/>

Author Guidelines: <http://revped.ise.ro/the-writer-guide-2/>

TEATRUL ÎN COALA ȘCOLARĂ. O INICIATIVĂ EDUCACIONALĂ PENTRU VIITOR

Sylvia ROTTER*
Ciprian NIȘIOR**

Rezumat

Scopul acestui articol este de a prezenta experiențele și beneficiile utilizării teatrului în școli dezvoltate prin intermediul proiectului „Inițiativa Educațională Națională – Teatrul în educație”, derulat din 2014 în școlile gimnaziale și liceele din România de către Asociația Teatrul Vienez de Copii. Acesta se adresează deopotrivă copiilor, adolescenților și cadrelor didactice. Proiectul are ca punct de plecare cercetările și metodologia dezvoltate în cadrul inițiativei educaționale „Școală pentru viață” derulat de Das Wiener Kindertheater la Viena, în 2008. Ideea centrală care a stat la baza definirii metodei de lucru și a activităților de teatru în educație se află în explorarea impactului jocului în învățare. În cele două proiecte prezentate în articol, au fost identificate și evaluate achizițiile anumitor abilități la copiii și tinerii, în urma implicării acestora în ateliere teatrale. Rezultatele obținute au pus în evidență progrese în domeniul cognitiv, emoțional și al relațiilor interpersonale.

Cuvinte-cheie: Teatrul Vienez de Copii; Inițiativa Educațională; învățarea prin teatru; teatru pentru copii.

Abstract

The aim of this paper is to highlight experiences and benefits of drama in education that have been developed through the project „The National Educational Initiative – Drama in education”. The project was carried out in 2014 in Romanian secondary schools by the Vienna Theatre for Children Association. The initiative addressed to children, teens and teachers alike. The starting point of the project lies in the research and methodology that were developed within the “School for Life” initiative of the Vienna Theatre for Children in 2008. The focal point consists in exploring the impact of play in education and learning. The two projects that are mentioned in the paper identified and evaluated the skills of the children and youth who got involved in the drama activities. The results showed cognitive, emotional and interpersonal progress in acquisition.

Keywords: *Das Wiener Kindertheater; drama in education; educational initiative; theatre for children.*

* Președinte, Das Wiener Kindertheater, Viena, Austria; sylvia.rotter@kindertheater.com

** Consultant, Asociația Teatrul Vienez de Copii, București, România; cipriannisor@teatrulvienezdecopii.ro

1. Cadrul general

1.1. Premisele proiectului

Pe lângă funcția estetică și culturală pe care o îndeplinește teatrul în fața publicului spectator, se dovedește justificată și funcția sa educativă. Importanța teatrului nu constă numai în plăcerea pe care el o poate oferi copiilor actori sau publicului spectator, ci și în rolul pe care îl are în planul dezvoltării personale, printre alte beneficii.

Punctul de plecare pentru activitățile de teatru în educație derulate deja de 10 ani în România își are originea în experiența Asociației Teatrul Vienez pentru copii - Das Wiener Kindertheater. Organizatorii - prof. dr. Max Friedrich, Brigitte Sindelar și Sylvia Rotter - au plecat de la premisa că teatrul sprijină educația, iar în 2008, au pus bazele inițiativei educaționale „Școală pentru viață”. Investigarea impactului acestor activități asupra copiilor a fost obiectul unei cercetări derulate în parteneriat cu Universitatea Wien și cu Sigmund Freud Privatuniversität Wien. Activitățile au fost formulate de Sylvia Rotter, după o metodă în care principiul de structurare se întemeiază pe percepția complexității funcției jocului în dezvoltarea copiilor. De altfel, cuvântul german „Kindertheater” semnifică atât ideea de teatru pentru copii, cât și ideea de teatru jucat de copii, dovedind astfel implicații complexe asupra dezvoltării cognitive, emoționale și de inter-relaționare a acestora.

Diversitatea activităților în raport cu nevoile de dezvoltare ale copiilor și ordinea acestora a fost stabilită ținând cont de particularitățile psihologice ale vârstei, dar și de modul în care acestea s-au dovedit atractive pentru copii, în raport cu propriile lor preferințe.

În cadrul cercetării, au fost selectate două coli primare de stat, una din centrul Vienei, având un procentaj ridicat de copii proveniți din familii de imigranți (Novaragasse) și cealaltă dintr-o zonă rezidențială a orașului (Esslinger Hauptstraße). Din aceste coli, au participat la realizarea studiului 126 de copii, dintre care 44 din Novaragasse și 82 din școala de pe Esslinger Hauptstraße. Numărul băieților și al fetelor a fost unul echilibrat. Pentru acești copii au fost organizate cursuri de teatru de două ori pe săptămână, în cadrul programului școlar, de-a lungul lunilor martie, aprilie și mai 2008, cursurile având drept finalitate câte un spectacol de teatru. Programul a presupus o evaluare inițială, care a constat în observarea fiecărui copil în cadrul unor teste individuale de câte două ore. Au fost vizate funcțiile cognitive (atenția, percepția, memoria) și personalitatea (conștientizarea de sine, încrederea în sine, abilitatea de a relaționa cu alte persoane, agresivitatea, tendințele către

anxietate, asumarea riscului, atitudinea fa de reu it). La încheierea acestui program, în iunie 2008, activit ile de evaluare au fost reluate i extinse pentru a include inteligen a motric i pe cea lingvistic .

Din datele ob inute în urma evalu rilor, au fost observate evolu ii semnificative la copiii de la ambele coli. La nivelul dezvolt rii cognitive s-a observat: aten ie general sporit ; reducerea tendin ei de distragere a aten iei; cre terea duratei de concentrare i flexibilitatea aten iei – reducerea num rului de erori la testul de aten ie; îmbun t irea capacit ii de memorare; percep ie corporal sporit ; mai bun percep ie tridimensional a spa iului; îmbun t irea capacit ii de anticipare a seriilor i abloanelor; dezvoltarea percep iei vizuale i auditive; îmbun t irea abilit ii de rela ionare a percep ilor vizuale i auditive.

La nivelul dezvolt rii psihologice/emo ionale s-a observat: cre terea stimei de sine; stabilitate emo ional crescut ; îmbun t irea abilit ii de rela ionare cu cei din jur; sc derea tendin ei de temere; cre terea capacit ii de mobilizare pentru realizarea de noi activit i.

Rezultatele generale ale evalu rii sus in ipoteza principal a proiectului, i anume c participarea la atelierele de teatru aduc îmbun t iri semnificative a abilit ilor copiilor în zone relevante, precum memoria verbal sau percep ia corporal . Acesta este fundamentul pe care se sprijin întregul edificiu al Teatrului Vinez de Copii, atât în Austria, cât i în România.

1.2. Teatrul în înv mântul preuniversitar românesc

În coala româneasc , teatrul poate fi dezvoltat în cadrul activit ilor educative colare i extra colare: în cadrul orelor de curs, la diferite discipline; în cadrul programului na ional „ coala altfel”; în cadrul cluburilor pentru elevi, organizate de profesori etc. Programul na ional de activit i extra colare i extracurriculare „ coala altfel”, ini iat de Ministerul Educa iei Na ionale în 2011, a generat un mai mare capital de activit i culturale, printre acestea aflându-se i participarea elevilor la spectacole de teatru (M nt lu & Velea, 2013). Putem spune c , în prezent, toate colile din România sunt interesate s ofere activit i artistice elevilor lor. Preocup rile pentru artele spectacolului par s fie bine situate în practica din coli, 68,1% dintre elevii participan i la un studiu privind arta în coal declarând c au participat la astfel de activit i, iar a tept rile lor în viitor îndreptându-se, de asemenea, c tre activit i precum vizionarea de spectacole de teatru, cursuri de teatru, exerci ii teatrale (Iacob & Mih ilescu, 2016, p. 55). P rin ii intervieva i afirm , la rândul lor, c dansul (39,68%) i teatrul (34,92%) sunt cele mai frecvente activit i la care au participat copiii lor (Iacob & Mih ilescu, 2016, p. 57).

La nivelul curriculumului școlar în uz, în prezent, teatrul este invocat ca resurs formativ, în mod explicit, prin exemplele de activități de învățare recomandate pentru formarea competențelor specifice la anumite discipline, precum și prin specificările din capitolele sugestiilor metodologice. Aceste trimiteri derivă din asocierea cu anumite domenii de învățare, precum limba și literatura maternă și dezvoltarea personală. În cadrul programelor școlare pentru învățământul primar, recursul la teatru apare la disciplina „Limba și literatura română” (clasa a III-a) ca activitate de învățare – audierea unor fragmente de teatru radiofonic pentru copii sau discuții referitoare la personajele îndrăgite de la teatrul de pupi. Disciplina școlar „Dezvoltare personală” explorează potențialul formativ al teatrului în educație prin exemple de activități propuse pentru exprimarea diferitelor stări emoționale prin intermediul rolurilor în teatru, utilizarea teatrului de marionete pentru identificarea unor rutine școlare sau pentru a identifica importanța învățării pentru propria persoană. În cadrul sugestiilor metodologice, se recomandă participarea elevilor la spectacole de teatru sau implicarea acestora în jocuri de rol, în exerciții de simularea creativității - dramatizare, realizarea de marionete, teatru școlar etc. Prin intermediul acestor activități, copilul poate fi pregătit pentru a se adapta diferitelor situații din viața de zi cu zi, își poate îmbunătăți competențele de comunicare verbală și nonverbală, empatia și toleranța.

În cadrul programelor școlare pentru învățământul gimnazial, este recomandat ascultarea de piese de teatru radiofonic pentru copii, lectura unor piese de teatru și realizarea unor cronici teatrale la câteva discipline școlare. Explorarea estetică și culturală presupune activități de analiză a unor modele promovate în literatura română și/sau universală și în alte arte (film, teatru, artă plastică); vizionarea unor spectacole de teatru, urmate de redactarea unor jurnale de impresii, de realizarea unor dezbateri; vizionarea unor transpuneri ale unei povești în cinematografie, în teatru, în arta grafică. Spectacolul de teatru sau teatrul forum reprezintă unele dintre sugestiile de activități prin care să se concretizeze proiectele educative recomandate în cadrul disciplinei școlare „Educație socială”. Exercițiile de receptare a unor mesaje artistice ale artelor cinetice (teatru, film, TV, computer), precum și analizarea unor afișe de teatru, de film, spectacol, sunt recomandări identificate în cadrul programelor școlare de „Educație plastică”. Disciplina școlar „Consiliere și dezvoltare personală” recurge și la utilizarea teatrului ca metodă de învățare. De exemplu, sunt propuse activități pentru identificarea emoțiilor utilizând imagini, fotografii, povești, piese de teatru, secvențe de film, pentru identificarea alternativelor de soluționare a unor situații de stres și pentru asigurarea stării de bine sau pentru dezvoltarea capacității de autoreflexie asupra propriilor reușite și nereușite în învățare. În cadrul liceului, la „Limba și literatura română” se

recomand familiarizarea cu arta spectacolului și vizionare piese de teatru, iar la „Educație plastică”, teatrul este analizat din perspectiva reprezentării timpului și spațiului, alături de alte tipuri de arte ale spectacolului. Programul de curriculum la decizia colii „Lectură și abilități de viață” recomandă compararea unor piese de teatru și filme care abordează problematica abilităților de viață și exprimarea unor puncte de vedere.

Abordarea teatrului în educație poate contribui la aplicarea la clasă a programelor școlare de la disciplinele amintite mai sus. Totuși, este important de precizat, că teatrul are un potențial mult mai mare de a sprijini educația, la mult mai multe discipline școlare. Contribuția acestuia poate fi vizibilă în planul formării competențelor elevilor, precum și în acela al legăturii dintre școală și viața reală, prin motivarea elevilor pentru învățare și dezvoltare personală pe tot parcursul vieții.

2. Experiențe și beneficii ale activităților de teatru în educație în colii din România

2.1. „Inițiativa Educațională Națională – Teatru în Educație” în conferințe și sala de curs

Plecând de la rezultatele obținute în cadrul inițiativei educaționale „Școală pentru viață” din Viena, a fost organizat un proiect similar, proiectul „Inițiativa Educațională Națională – Teatru în Educație”. Proiectul a debutat în 2014, la București, prin conferința „Teatru în Educație”, realizată de Asociația Teatrul Vienez de Copii „Copiii joacă teatru”, în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale și Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” – București. La această primă conferință au participat 200 de cadre didactice. În anii următori, au avut loc astfel de conferințe la Sibiu și la Cluj-Napoca (500 de cadre didactice), precum și la Brașov și Timișoara (550 cadre didactice), organizat în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice și Universitatea de Vest din Timișoara, cu sprijinul BCR și al Ministerului Federal al Educației din Austria).

În programul conferințelor au fost incluse două secțiuni: prezentări și ateliere de formare. Scopul acestor întâlniri a constat în sensibilizarea și conștientizarea beneficiilor educației non-formale prin teatru, atât la nivelul cadrelor didactice, cât și la nivelul publicului larg. În cadrul prezentărilor, au fost abordate de către psihologi și sociologi teme privind importanța jocului și a teatrului în viața copiilor, implicațiile atelierelor de teatru în dezvoltarea la nivel cognitiv și comportamental a copiilor și tinerilor și modalitățile de abordare creativă a predării la clasă, prin jocuri și tehnici teatrale.

În cea de-a doua parte a conferințelor, au fost organizate ateliere de formare a profesorilor orientate către abordarea creativă a procesului de predare prin jocuri și tehnici teatrale: voce și text, regie, improvizație, jocuri și mișcare. Ulterior, profesorii au aplicat la clasă jocuri și tehnici teatrale (activități descrise în cadrul ghidului de pedagogie teatrală „Sus Cortina... pentru viață!”) și au prezentat rezultatele acestor activități. În acest scop, au avut la dispoziție un chestionar de evaluare a rezultatelor percepute de aceștia. În general, s-a constatat un rezultat pozitiv al acestor activități (v. mai jos).

2.2. Contextul de derulare a activităților

În decurs de trei ani de la debutul conferințelor, din numărul total de profesori care au participat la atelierele de teatru, 243 au aplicat tehnicile de lucru descrise de Sylvia Rotter, prin intermediul activităților educative la clasă sau extra-curriculare. Feedback-ul asupra rezultatelor obținute oferit de profesori a permis colectarea de date de cercetare în legătură cu următoarele aspecte: *grupul întreg* – elevi din ciclul de învățământ primar, gimnazial sau liceal; *modul de selecție a copiilor* - pentru cercul de teatru; *toată clasa*; elevi cu rezultate bune; elevi cu rezultate slabe; *selectare aleatorie*; numărul de ore alocate proiectului; *obiectivul* – pregătirea unei trupe de teatru; *integrarea activităților în cadrul orelor de curs*; *spațiul și resursele utilizate*; *module abordate* – voce; conștientizare; improvizație; mișcare; regie; *aprecierea modulelor de către elevi*; *abilități observate*; *beneficii observate* (inclusiv domenii în care s-a observat o îmbunătățire a rezultatelor elevului, la disciplina respectivă).

2.3. Rezultate obținute

Au beneficiat de pregătire prin tehnicile de lucru descrise de Sylvia Rotter un număr de 6814 elevi din ciclurile de învățământ primar, gimnazial și liceal din cele cinci orașe în care au avut loc formările. În ansamblu, au fost derulate mai mult de 2000 ore de activități. Analiza datelor de cercetare relevă următoarele rezultate.

În ceea ce privește criteriile de selecție a elevilor, profesorii au optat pentru: organizarea de activități pentru cercul de teatru (92 de situații); organizarea de activități pentru toată clasa (63 de situații); organizarea de activități pentru elevi cu rezultate bune (47 de situații); organizarea de activități pentru elevi cu rezultate slabe (22 de situații); organizarea de activități în mod aleatoriu (11 situații).

Ca resurse, au fost folosite în principal sălile de curs, sala de spectacol, dar și alte spații din incinta instituției de învățământ. Principalele resurse materiale necesare au fost, în primul rând, recuzita și costumele.

Un număr de 102 profesori și-a ales ca obiectiv principal al activităților lor de educație prin teatru pregătirea elevilor pentru trupa de teatru, în timp ce 141 de profesori au optat pentru aplicarea metodei pentru îmbunătățirea activităților derulate la clasă, la aproape toate disciplinele școlare (învmânt primar, limba și literatura română, limbi moderne (engleză, spaniolă, germană, franceză), istorie, geografie, fizică, chimie, educație plastică, religie).

Din totalitatea modulelor pentru care profesorii au fost abilitați în cadrul sesiunilor de formare, au fost dezvoltate pe parcursul activităților cu elevii ateliere pentru exerciții de voce (159 de situații), conștientizare (118 situații), improvizație (167 de situații), mișcare (170 de situații) și regie (123 de situații). Dintre acestea, cele mai apreciate de către copii au fost modulele de mișcare și improvizație (74 de situații) pe locul doi fiind cele de voce (38 de situații), conștientizare (32 de situații) și regie (29 de situații).

Punctul de plecare care a condus la identificarea tehnicilor de lucru descrise de Sylvia Rotter constă în aceea că elevii se dezvoltă armonios prin intermediul jocului. Potrivit opiniilor profesorilor, în urma derulării activităților de educație prin teatru, au fost percepute beneficii precum: îmbunătățirea comunicării (72 respondenți); îmbunătățirea nivelului de atenție (63 respondenți); creșterea motivației pentru învățare (58 respondenți); schimbări comportamentale pozitive (55 respondenți); sporirea puterii de concentrare (46 respondenți); dezvoltarea aptitudinilor sociale (41 respondenți); dezvoltarea percepției corporale (41 respondenți); dezvoltarea creativității (21 respondenți); dezvoltarea stimei de sine (20 respondenți).

Compararea rezultatelor activităților derulate în școlile din Viena cu cele din România, relevă beneficii similare privind dezvoltarea cognitivă, emoțională și socială a elevilor, confirmând validitatea studiilor realizate în fază inițială a proiectului, la Viena, și transferabilitatea lor în alte spații culturale.

3. Proiecții de viitor

Anul 2017 a presupus organizarea a două noi conferințe dedicate teatrului în educație, la Oradea și Bacău, de către Asociația Teatrul Vienez de Copii, în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale, cu sprijinul BCR și al Ministerului Federal al Educației din Austria. Faptul că aceste conferințe au loc anual permite colectarea în continuare de noi date de cercetare, putând oferi o perspectivă comparativă în legătură cu posibilele beneficii ale activităților de educație prin teatru în dezvoltarea personală a elevilor.

Pe baza rezultatelor obținute, atât în cadrul proiectului vienez, cât și în cadrul proiectului din colile românești, ar putea fi dezvoltate și alte tipuri de programe de educație prin teatru, segmentul de curriculum la decizia colii constituind o astfel de oportunitate. Scopul unei astfel de programe trece dincolo de dezvoltarea capacității de a învăța pe de rost a unui rol, urmărind mai curând un proces mai complex de implicare a elevilor, de la identificarea unui subiect, relevant în raport cu viața reală a copiilor, la scrierea piesei, la punerea în scenă a spectacolului și, bineînțeles, la interpretarea unor roluri în acest spectacol. „Se ajunge prin acest demers complex la construirea și/sau schimbarea unor atitudini, rol pe care școala dorește să-l joace, dar adesea nu reușește” (Iacob & Mihăilescu, 2016, p. 73).

Așa cum am menționat și mai sus, echipa teatrului își dorește introducerea teatrului ca disciplină opțională în colile românești. Ce va obține însă prin aceasta? Un obiectiv pe termen scurt și mediu ar putea însemna, de exemplu, sprijinirea colii pentru a putea rezolva probleme legate de fenomenul abandonului școlar, accentuat în ultimii ani.

Miza continuării proiectelor de teatru în educație, derulate în parteneriat, este și una pe termen lung. În prezentarea sa de la Conferința „Teatrul în educație” din Timișoara (2016), prof. univ. dr. Alin Gavreliuc de la Departamentul de Psihologie al Facultății de Sociologie și Psihologie a Universității de Vest din Timișoara formulează o idee importantă de echipă Asociația Teatrul Vienez de Copii. Prof. Gavreliuc identifică anumite trăsături pe care le consideră specifice societății postcomuniste românești, și anume: bătăie vieții publice; duplicitatea excesivă; oportunistul comportamental; anxietatea și suspiciunea generalizate venite dintr-un deficit de încredere interpersonală și instituțională și mechearea. Schimbarea societății, susținut de autorul, se poate petrece prin asumarea scenariilor care sporesc calitatea interpersonală, prin efortul de trecere de la atitudinea de persoană asistată la una angajată civic, de la egoism la generozitate, de la fatalism la responsabilitate și de la suspiciune la încredere. Acest lucru este esențial, în opinia prof. dr. Gavreliuc, întrucât satisfacția în viață și fericirea sunt vectori diferiți. Satisfacția în viață are o valoare cognitivă (corelată, implicit, și cu nivelul socioeconomic), în timp ce fericirea reprezintă o emoție. Dacă satisfacția în viață este mai greu de atins în peisajul autohton, fericirea este o emoție care poate fi cultivată prin asumarea anumitor roluri. Iar pentru înțelegerea și asumarea propriilor roluri sociale și pe ale celorlalți, teatrul este un exercițiu binevenit.

4. Concluzii

Proiectul „Inițiativa Educațională Națională – Teatru în educație” a cunoscut un mers ascendent de la debutul lui, în 2014, iar numărul cadrelor didactice care au participat la prezentările și atelierelor de formare organizate în cadrul conferințelor anuale a crescut în mod constant. Feedbackul oferit de profesorii din România care au utilizat atelierelor de teatru ca formă de stimulare a creativității și de motivare a elevilor pentru învățare pune în evidență rezultate similare inițiativei educaționale „Coală pentru viață” derulat de Das Wiener Kindertheater la Viena, în 2008.

Atelierelor de teatru au fost utilizate în toate ciclurile de învățământ, primar, gimnazial și liceal, mai mult de jumătate dintre profesori optând pentru aplicarea metodei în scopul îmbunătățirii activităților derulate la clasă, în timp ce ceilalți și-au canalizat atenția către pregătirea unei trupe de teatru, în afara programului școlar. Din acest punct de vedere, activitățile de teatru răspund nevoilor actuale ale profesorilor legate de aplicarea curriculumului școlar în învățământul preuniversitar românesc (amintim, de exemplu, în ciclul primar, disciplinele „Joc și mișcare”, „Muzică și mișcare”, „Dezvoltare personală”). Mai mult, acestea pot oferi un sprijin semnificativ pentru formarea competențelor elevilor, la mult mai multe discipline școlare decât cele care se asociază cu teatrul, dacă ne gândim la literatură sau la artele spectacolului. Utilizarea mecanismului existent în cadrul sistemului de învățământ referitor la ofertele de curriculum la decizia colii reprezintă o întreprindere de urmări, pentru a explora mai coerent în timp potențialul formativ al teatrului în coală.

Opțiunea pentru aplicarea la clasă a atelierelor de teatru utilizând o metodă care pune în legătură jocul cu învățarea se află la propria alegere atât în cazul profesorilor, cât și al elevilor, care își doresc să participe la activități educative mai motivante și mai creative. Experiențele și rezultatele aplicării atelierelor de teatru la clasă, așa cum au fost acestea percepute de profesori, relevă beneficii în dezvoltarea elevilor la nivel cognitiv, emoțional și social. Astfel, beneficiile pot fi obținute atât pentru obținerea rezultatelor de învățare așteptate de la elevi, cât și pentru asigurarea unui climat școlar stimulat.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- Iacob, M., & Mihăilescu, A. (coord.). (2016). *Arta în coală: concepte și practici*. București: Editura Universitară.
http://www.editurauniversitara.ro/media/pdf/58a5a673140a2Arta_in_scoala_cu_coperta.pdf.

- Măntăluș, O., & Velea, S. (coord). (2013). „*Școala altfel: să fim mai multe școli și să fim mai buni!*” *Evaluarea programului național de activități extracurriculare și extrașcolare 2012-2013*. București: Institutul de Științe ale Educației.
http://www.ise.ro/wp-content/uploads/2014/06/Evaluare_Scoala_Altfel.pdf.
- Rotter, S., & Sindelar, B. (2015). *Sus cortina pentru viață: pedagogie teatrală – jocuri și exerciții*, ed. a II-a. București: UNATC Press.

The online version of this article can be found at: <http://revped.ise.ro/category/2017-en/>

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Versiunea online a acestui articol poate fi găsită la: <http://revped.ise.ro/category/2017-ro/>

Această operă este pusă la dispoziție sub licența Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Pentru a vedea o copie a acestei licențe, vizitați <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/> sau trimiteți o scrisoare către Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, SUA.